

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 22.11.2025

Meie 18.12.2025

nr 2-2/3970-1, MKM/25-
1004/-2K
nr 8-2/7490

Alkoholiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (bürokratia vähendamine) eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on esitanud Justiits- ja Digiministeeriumile (JDM) kooskõlastamiseks alkoholiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (bürokratia vähendamine) eelnõu.

Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu märkustega.

I. Sisulised märkused eelnõu osas

- 1. Eelnõu § 1 p-ga 15** nähakse ette pikem ülemineku periood ettevõtjate jaoks, kes sätte jõustumise ajal e-kaubanduses tegutsevad (01.01.2027). See tähendab, et ettevõtjad, kes seaduse jõustumise hetkel e-kaubandusega ei tegele, aga alustavad peale seaduse jõustumist tegevusega, neile kohalduvad eelnevalt toodud sätetes nimetatud nõuded koheselt.

Palume läbi viia põhiseaduspärasuse analüüs ja täiendada seletuskirja veenva põhjendusega, miks koheldakse ettevõtjaid erinevalt. PS § 12 lg 1 riive on, kui ebavõrdselt koheldakse sarnases olukorras olevaid isikuid. Võrdsuspõhiõiguse kontrollskeemis tuleb muuhulgas hinnata, kas eesmärk on legitiimne, st kas ebavõrdselt kohtlemiseks on mõistlik ja asjakohane põhjus. Asjaolu, et ettevõtjad on alustanud enda tegevusega erineval ajal, ei pruugi olla piisav põhjus, et neid erinevalt kohelda.

Eelnõu seletuskirjas tuleks tuua põhiseaduspärasuse analüüs seletuskirja 3. osas "Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs" eraldi viimase alajaotusena välja. Kui loetavuse huvides on mõttekam esitada põhiseaduspärasuse põhjalik analüüs konkreetse sätte põhjenduse juures, saab seletuskirja 3. osa viimases alajaotuses esitada viite vastavale argumenteeritud analüüsile ning alajaotuses esitada üksnes kokkuvõtlik järeldus. Või vastupidi, põhjalik analüüs esitatakse viimases alajaotuses ning vastavat piirangut sisaldavate normide juures on viide eraldi alaosas esitatud põhiseaduspärasuse analüüsile.

Kaaluka põhjuse puudumisel palume panna hilisem rakendusaeg kõigile ettevõtjatele samasugune, st kaotada erinev üleminekuaeg ettevõtjatele sõltuvalt tegevuse alustamise ajast.

Täiendavalt palume arvestada eelnõu faili kommentaaris toodud märkustega normi sisu osas.

2. **Eelnõu § 2 p-ga 4** asendatakse sõnad „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Infosüsteem“ sõnadega „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteem“ vastavas käändes.

Kooskõlastustabelis on märgitud, et Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteemi andmekogu regulatsiooni ja põhimääruse osas tehtud tähelepanekutega arvestatakse ning vastavad muudatused on plaanis teha seadme ohutuse seaduse (SeOS) muudatusega. Palume täpsustada kooskõlastustabelis SeOS muutmise eelnõu ajakava, kuhu kõnealused muudatused on kavandatud.

3. **Eelnõu § 2 p-ga 15** tunnistatakse kehtetuks elektroonilise side seaduse (ESS) § 102¹.

JDM palus esimesel kooskõlastusringil kõnealuse sätte regulatsioon üle vaadata, et see ei dubleeriks riigisisesele õigusele Euroopa Liidu määrust ega kordaks isikuandmete kaitse seaduses sätestatud. Nüüdseks oleme aga tuvastanud, et kõnealuse sättega võetakse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EL, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv), ning mis on erinorm Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) suhtes (vt IKÜM art 95). Sellest tulenevalt palume ESS § 102¹ kehtetuks tunnistamine eelnõust siiski välja jätta.

4. **Eelnõu § 5 p-ga 4** täiendatakse tarbijakaitse seadust (TKS) normiga tarbijavaidluste andmete säilitamise kohta (kavandatav § 45¹).

Sättest ei ole selge, kui kaua säilitatakse andmeid ja dokumente. Soovitame tähtaja määrata tarbijavaidluskomisjoni menetluse lõppemisest arvates, kuna menetluse lõpp ei pruugi olla üksnes vaidluse lahendamine, vaid ka rahuldamata jätmine või ka tarbija poolt avalduse tagasivõtmine.

5. **Eelnõu § 5 p-dega 5 ja 7** muudetakse TKS-is tarbijavaidluste komisjoni (TVK) sekretariaadi rolli.

Kuivõrd sisulisi õiguslikke kaalutusotsustusi selle kohta, milliseid vaidlusi TVK menetleb ja milliseid mitte, teevad muudatuste kohaselt edaspidi Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti ametnikud (vt täpsemalt JDM märkust esimesel kooskõlastusringi kooskõlastuskirjas), kelle sõltumatuse kohta regulatsioon puudub ja kelle puhul ka ei saa tegemist olla sõltumatute isikutega, kuivõrd nad on täitevvõimu rolli täitvad ametnikud, kes on alluvussuhtes, ei ole tulevikus tagatud, et TVK on sõltumatu vaidlusi lahendav organ, mida näeb ette TKS § 40. Seega on muudatuste tulemusena TKS-i regulatsioon vastuoluline.

Palume jätta TKS § 47 vastavad muudatused eelnõust välja.

6. **Eelnõu § 5 p-dega 10-12** muudetakse TKS-i seoses istungite salvestamisega.

Eelnõuga tunnistatakse kehtetuks kõik protokollimist puudutavad nõuded (vt sisunõudeid TKS § 54 lg 1¹), kuid nõudeid helisalvestamisele ei kehtestata. JDM tegi esimesel kooskõlastusringil märkuse, milles palusime mh kirjeldada, mis nõuetele eelnõu koostajate hinnangul peaks helisalvestamise protseduur vastama.

Seletuskirjast see ei selgu, täpsustatud ei ole ka eelnõu.

II. Normitehnilised ja keelemärkused ning märkused eelnõu mõjuanalüüsi kohta

7. Seoses väljatöötamiskavatsuse koostamata jätmisega ei ole meie varasemaid märkuseid, mis tehti seletuskirja faili, arvestatud. Viidatud on üksnes hea õigusloome ja normitehnika eeskiri (HÖNTE) erandile, kuid ei põhjendata erandi kasutamist konkreetse eelnõu osas. Seega palume lisada ka sisulise põhjenduse erandile. Kuna eelnõuga vähendatakse mitmete sihtrühmade halduskoormust, siis on mõju eelduslikult neile positiivne, kuid tõendamist vajab, kas sellega ei kaasne uusi nõudeid, kohustusi või piiranguid ja kohanemisvajadust neile või kellelegi teisele.

Lisada info, kuidas tuvastati muudatuste vajadus. Kas siia panustasid nt ka mõjutatavad sihtrühmad ise (ettepanekud tulid neilt?), toimusid sihtrühmade kaasamised ning kuivõrd on muudatuste näol üldse tegemist olukordadega, kus oleks saanud kaaluda nt erinevaid alternatiive.

Viidatud info tuleb kajastada HÕNTE § 42 lg 2 kohaselt seletuskirja 2. osas („Seaduse eesmärk“).

8. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõjuanalüüsi kohta.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisad: Eelnõu ja seletuskirja failid Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega.

Maarja-Liis Lall (54770628, maarja-liis.lall@justdigi.ee)
Joel Kook
Liisi Moks
Stella Johanson
Helen Uustalu